

Verksamhetsberättelse för Barnverket 2008

- Godkänd på årsmöte i Föreningen Stöd Barnverket 090417 samt Barnverkets Riksmöte 090419

Inledning

Barnverket bildades år 2000 av föräldrar som uppmärksammade och reagerade mot de stora försämringar man från senare hälften av 1990-talet upplevde drabbade barn och unga inom de offentliga verksamheterna förskola, skola och skolbarnomsorg. På mycket kort tid skapades en nätverksorganisation bestående av ca 80 000 engagerade vuxna från 214 kommuner i Sverige. Två år senare överlämnades det s.k. barnuppropet med 62 371 enskilda namnunderskrifter till utbildningsdepartementet gällande mindre barngrupper i förskolan; fler pedagoger och andra vuxna i förskolan/skolan; att ge personalen goda arbetsvillkor och att uppfylla barns rättigheter enligt skollag, läroplaner och Barnkonventionen – också i praktiken!

Redan vid tillblivelsen var alltså Barnverket en organisation som fångade upp kraften och viljan till delaktighet i de offentliga verksamheterna för barn och ungdom bland engagerade föräldrar. Detta engagemang har sedan genom åren utvecklats och kanaliserats på olika sätt. I stora drag kan vi urskilja faserna: 1. *protest*, 2. *dialog* och 3. *handling*. Aktiviteter i de olika faserna lever sida vid sida beroende på de förutsättningar som gäller vid varje enskild tidpunkt. Vi i Barnverket menar framför allt att huvudmännen stat och kommuner fortfarande, på alltför många håll i vårt land, tillhandahåller helt otillräckliga förutsättningar för efterlevnad av gällande styrdokument, skollagstiftning och FN:s konvention om barnets rättigheter. Något som inte minst återkommande lägesrapporter från Skolverket visat.

Fas 1: Protester, upprop och uppror från föräldragrupper förekommer 2008 på många håll i landet framför allt mot underbemanning av lärare och annan personal i skolan och mot för stora barngrupper i förskolan.

Fas 2: Dialog med skolpersonal, politiker, myndigheter, forskarvärlden, media och andra berörda och engagerade, där det är möjligt, är ständigt aktuellt.

I vissa frågor har nu Barnverket nått fas 3: *handling*. I Barnverkets tappning sker detta genom inspiration och stöd till utökat föräldra- och elevinflytande genom delaktighet baserat på lokala styrelser på lokala enheter, från förskola till gymnasiet, där man så önskar.

Samhällsutvecklingen verksamhetsåret 2008 – en bakgrund

Födelsetalen har ökat senaste åren och därmed trycket på att starta flera förskolor. Ett flertal kommuner har svårt att leva upp till behovet och vill därför pressa in flera barn i varje barngrupp. Detta

gör att allt fler både personal och småbarnsföräldrar protesterar och efterlyser tydligare direktiv och efterlevnad av Skolverkets rekommendationer om barngruppernas storlek, som i sin tur har stor betydelse för arbetsmiljön och verksamheten i övrigt i förskolan.

http://www.barnverket.nu/web/riktlinje_forskola.php

Debatten om skolan har under året varit livlig i media, på bloggar och bland allmänheten. Utbildningsminister Jan Björklunds förenklade budskap om "ordning och reda" och envisa upprepning av svenska elevers allt sämre resultat jämfört med andra länders har kritiskt granskats i radioserien "Kris i skolan?" och har ifrågasatts av forskare som läst rapporterna. TV-dokumentären "Klass 9 A" har gett oss alla insyn och mera underlag för att diskutera vad som kan vara bra och dåligt i skolan och vad elever och lärare behöver för att nå goda resultat.

Larmrapporterna ökar om att många barn och unga i Sverige far illa. Barnverket påpekar i detta sammanhang vikten av en hög kvalitet i de generella verksamheterna och vill betona den öppna förskolans, förskolans, skolbarnomsorgens och skolans hälsofrämjande och utvecklande roll.

Barnverket ser mycket allvarligt på hur många huvudmän för de offentliga verksamheterna för barn och ungdom underlåter att följa gällande styrdokument, lagstiftning och Skolverkets anvisningar.

Att många unga misslyckas i skolan, och ställs utanför arbetsmarknad och samhälle är ett gemensamt stort ansvar. Risken är stor för ökade motsättningar och våldsamheter inte minst i storstädernas förorter. De många bränderna i skolor och skadegörelse är också allvarliga signaler.

Efter flera år med förhållandevis goda finanser och statliga överskott har vi under hösten hamnat i en lågkonjunktur och risken är stor under de närmaste åren att även inom kommuner med goda ambitioner blir det istället neddragningar och uteblivna satsningar inom den offentliga sektorn.

Barnverket kommer ändå att fortsätta att argumentera för betydelsen av att resonera långsiktigt och prioritera satsningen på barn och unga. Viktigt att inse att det nämligen är den enskilt mest lönsamma investering vi kan göra i samhället. Och det kan förebygga mångdubbelt högre kostnader senare. Entydig forskning påvisar en lönsamhet i satsningar på barn som innebär pengarna tillbaka 4 - 9 ggr. Ytterst få andra investeringar i samhället ger en sådan pay-back.

Att skapa en verkligt bra förskola, skolbarnomsorg och skola för alla barn är en av de stora och viktigaste utmaningarna för svensk inrikespolitik. Barnverkets utmaning är att få alla politiker med sig i den förvisningen, inte bara de som arbetar med förskole- och skolfrågor. Även statsrådsberedning, finansdepartement och socialdepartement behöver ta till sig detta budskap.

*****Hur väl vi tar hand om våra barn idag avgör hur framtidens samhälle gestaltar sig!*****

Barnverkets skolpolitiska arbete

Barnverkets verksamhet regleras av dess plattform och övergripande mål.

Barnverkets mål är att varje barn skall ges reell möjlighet att må bra och utvecklas optimalt utifrån sina egna förutsättningar. För att uppnå detta krävs att staten och kommunerna följer gällande lagstiftning, läroplaner och FN:s konvention om barnens rättigheter samt avsätter resurser för en bra och likvärdig förskola, skola och skolbarnomsorg över hela landet.

Under hand formuleras delmål som kan vara stora eller små. Flertalet av de nuvarande delmålen som finns presenterade på hemsidan arbetades fram i en process till riksmötet 2005. Förväntningarna på faktiska förändringar och samarbete över blockgränserna efter valet har inte infriats och tyvärr är delmålen minst lika aktuella idag.

Föräldrasamverkan. Prioriterat delmål.

På riksmötet 2008 beslutades att välja föräldrasamverkan som prioriterat delmål.

Ända sedan riksmötet 2006 har frågan om förstärkt föräldramedverkan inom förskola /skola/ skolbarnomsorg varit viktig för Barnverket. Inför Riksmötet i mars 2007 hade frågan förberetts bl.a. genom flera möten med Myndigheten för skolutveckling, som på regeringens uppdrag samarbetade med föräldraorganisationer i frågan. Framför allt var det Barnverket Nynäshamn som tillsammans med Barnverket Riks svarade för dessa kontakter utifrån sina lokala förutsättningar och engagemang.

Efter att Myndigheten de senaste två åren har gett sitt stöd genom bidrag till denna satsning på föräldrasamverkan har verksamheten nu nått ett stadium där vi i vårt pilotprojekt i Nynäshamn räknar med att en ny lokal föräldrastyrelse i en lokal skola kommer att ha bildats till april 2009. Med stöd av BV Nynäs och BV Riks som driver detta projekt tillsammans har förarbetet under 2008 bestått av kontakter i olika former, såsom informations- och inspirationsdagar, föreläsningar, studiecirkel under våren och många möten mellan föräldrar, skolpersonal och politiker.

För att väcka intresse och nyfikenhet för de möjligheter som reellt föräldraengagemang alltid innebär, och som kan leda till att nya styrelser bildas arbetar Barnverket systematiskt med stödande, medvetandegörande och kunskaphöjande verksamheter såväl gentemot företrädare för kommuner som mot föräldrar och skolpersonal.

I det viktiga uppbyggnadsskede vi just nu befinner oss i handlar det om att förutom våra egna resurser dra nytta av forskning och forskarstöd och att få del av erfarenheter och samarbeta med redan befintliga lokala styrelser med föräldramedverkan inom Sverige, som är ca 230 st. Brev med förfrågan om intresset för att bilda och ingå i ett nationellt nätverk och inbjudan till en seminariedag i april i Barnverkets regi har skickats ut i december 2008.

Vår förhoppning och plan är att med det goda exemplet makt utifrån gjorda erfarenheter i vårt pågående pilotprojekt i Nynäshamns kommun sprida intresset för lokala styrelser till alla verksamheter riktade mot barn och ungdomar i såväl offentlig som privat regi till alla kommuner som så önskar, för gymnasier gäller givetvis stödet styrelser med elevrepresentation.

Intresse finns och ev kommer ett projekt med föräldrasamverkan inom förskolor i Malmö kunna startas kommande år.

Skola

Att se till att gällande läroplaner och kursplaner i samtliga ämnen efterlevs är det viktigaste för att ge alla elever möjlighet att nå målen. Barnverket anser att styrdokumentens intentioner är goda och behöver inte ändras, men det behöver finnas tydligare signaler att de ska efterlevas och att inget annat kan tillåtas.

Många undersökningar har visat att förståelsen för kunskapssynen och lärandet i enlighet med styrdokumentet fortfarande är mycket låg såväl bland skolfolk (personal och ledning) som bland

brukarna (elever och föräldrar). Självfallet är förståelsen inte högre hos de flesta makthavare och bland allmänheten. En förklaring är att samtidigt som de nya styrdokumenterna beslutades gälla överfördes ansvaret för skolan till kommunerna och 90-talets hårda besparingskrav förde med sig stora nedskärningar inom skol och omsorgsverksamheterna. Det gjorde att den implementeringssatsning som enligt läroplanskommittén krävdes för att genomföra "den nya skolan", aldrig blev av.

En verkningsfull åtgärd idag är att förankra "det nya" (som nu är mer än 13 år gammalt!) genom att skapa förutsättningar och regelsystem som underlättar och uppmuntrar lokala skolstyrelser med föräldramajoritet på varje enhet inom skola/förskola/skolbarnomsorg. Tillsammans med utvidgad statlig kontroll kan detta system betydligt bättre än idag garantera likvärdighet både lokala enheter emellan och nationellt, oberoende av politisk majoritet i kommunerna.

Med den statliga regleringen som ramverk innebär det att resurser måste tillskjutas om t.ex. medel fattas för att alla barn reellt ska få det stöd hon eller han behöver för att utvecklas optimalt och få möjlighet att uppnå styrdokumentens mål. Medel måste fördelas efter verksamheternas och barnens verkliga behov och förutsättningar och inte efter schabloner som idag! Finansiering av detta (vem och hur det ska betalas) är en samhällsekonomisk fråga av sådan dignitet att den snarast måste lösas om vårt samhälle på sikt ska bli konkurrenskraftigt, d.v.s. ha en framtid överhuvudtaget!! Frågan är så viktig att den borde lösas i politisk konsensus, vilket för övrigt alltid gällt tidigare för skolfrågor i vårt land. Att inte ta vara på det mänskliga kapitalet blir förödande för alla!

Barnverket anser att en rejäl förstärkning av lärartäthet, minst motsvarande 1990- års nivå (=en ökning med 20 %) samt en höjning av lärarnas status och kompetens måste vara en självklar förutsättning för att ge alla elever möjlighet att nå målen i skolan.

Förutom traditionell personal som lärare anser Barnverket att varje barn för sitt välbefinnande på den egna enheten skall ha tillgång till specialpedagogiskt stöd, skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog.

Barnverkets delmål 2008: Skola

- Lev upp till alla barns rätt att gå ut skolan med minst godkänt i alla kärnämnen!
- Öka lärartätheten i skolan till 1990- års nivå (=en ökning med 20 %)!
- Varje barn skall på den egna skolan ha tillgång till specialpedagogiskt stöd, skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog!
- Verka för ökade möjligheter att lokala styrelser med föräldra- och elevmajoritet inrättas

Förskola

Barnverket anser att det är omöjligt att uppfylla läroplanens intentioner utan att minska antalet barn i förskolans barngrupper i väldigt många av landets förskolor i de flesta kommuner. Eftersom kommunerna inte förmår leva upp till denna grundförutsättning för bra förskoleverksamhet idag anser vi att det behövs nationella riktlinjer för barngruppernas storlek och även personaltätheten behöver regleras.

Barnverket har sedan många år drivit frågan om att utsträcka arbetsmiljölagen till att omfatta även barn under sju år och har ännu inte fått någon bra förklaring varför detta inte redan är genomfört. Idag utsätts alldeles i onödan alltför många barn för stress, risk för bullerskador och tinnitus för livet

Vissa besked kan tolkas som att krav på och regler för en bra arbetsmiljö för barnen i förskolan kommer att utgöra ett avsnitt i nya skollagen. Barnverket kommer att fortsätta bevaka denna fråga.

Barnverkets delmål 2008: Förskola

- Minska barngruppernas storlek!
- Nationella riktlinjer för barngruppernas storlek och personaltäthet införs och efterlevs!
- Arbetsmiljölagen utsträcks till att även omfatta barn under sju år!
- Verka för ökade möjligheter att lokala styrelser med föräldramajoritet inrättas på alla förskolor!

Skolbarnomsorg

Många verkar ha glömt skolbarnomsorgen (fritids). Men inte vi föräldrar. Den ohållbara situationen inom skolbarnomsorgen har länge oroat oss och blivit en av Barnverkets viktigaste frågor att väcka opinion om. I samtalen med riksdagspolitiker under hösten 2005 upplevde vi starkt gehör för frågan, som verkade vara flertalet partiers dåliga samvete. När vi nu återkommer hösten 2008 är situationen ändå oförändrad eller t o m försämrad.

Skolverket har i en rad utvärderingar talat klarspråk om den försummade Skolbarnomsorgen, nu senast i lägesrapporten november 2008, "Det är oroande att gruppstorlekarna fortsätter att växa och att personaltätheten sjunkit ytterligare."

I början av 1990-talet bestod en genomsnittlig barngrupp inom skolbarnomsorgen av 18 barn. Nu är motsvarande siffra runt 30 barn. I vissa kommuner inom Stockholms län ligger snittet på runt 50 barn. Vallentuna toppar med 54,3 barn per grupp. Alla pedagogiska och andra ambitioner att varje barn ska bli sett får då stå åt sidan, det handlar enbart om barnpassning av bättre eller oftast sämre slag. Framförallt utsatta barn kommer i kläm i stressiga, bullriga och ofta stökiga fritidshem med få närvarande vuxna. Den pedagogiska möjligheten att arbeta med språkutveckling, skapande, lek och inte minst värdegrundsfrågor under skolbarnomsorgstimmarna försvinner.

Har samhället verkligen råd att lämna barnen i sticket under en stor del av deras fria tid utanför skolschemat. Detta gäller också under sommaren och loven under terminerna. Inte alla föräldrar har råd och möjlighet att vara lediga lika mycket som barnen.

Trots upprepade utvärderingar med detta innehåll har inga åtgärder vidtagits från varken regering, kommuner eller myndigheter efter Skolverkets larmrapporter.

För 10 – 12 åringarna är situationen på många håll ännu mera ohållbar menar Barnverket. Här finns ingen lagstadgad skyldighet för kommunerna att ordna god omsorg på varje skola och det ser ut därefter. Många tioåringar har i praktiken ingen skolbarnomsorg alls, eller ingen som är tillräckligt lockande eller trygg för att den ska bli ett alternativ. Många så små barn tillbringar därför morgnar och eftermiddagar ensamma hemma ofta vid TV eller datorn. Eller med kompisar i offentliga miljöer utan sällskap av vuxna. Detta är direkt olämpligt för många mellanstadiebarn, fr.a. för barn i utsatta familjer och miljöer.

Barnen vistas inom skolbarnomsorgen en stor del av skoldagen. Ändå gnisslar samarbetet mellan skola och skolbarnomsorg betänkligt på många håll. En rejäl utveckling av kvaliteten i skolbarnomsorgen är enligt Barnverket både ett angeläget och effektivt bidrag till pedagogisk utveckling och måluppfyllelse i skolan, och samtidigt ett gott förebyggande av psykisk ohälsa hos barn och unga.

Barnverket kräver en återupprättelse av skolbarnomsorgen med en personaltäthet på 1 vuxen /8 barn. Barnverket kräver rätt till god skolbarnomsorg för alla upp till 12 år. Inom skolbarnomsorgen skall ges reella möjligheter att bedriva pedagogiskt arbete, och att barnens behov av omsorg och omvårdnad kan tillgodoses enligt läroplanen och skollag.

Barnverkets delmål 2008: Skolbarnomsorg

- öka personaltätheten på fritids till 1990-års nivå (= en fördubbling);
- meningsfull skolbarnomsorg finns för alla barn till och med tolv års ålder.

Opinionsbildning

Barnverket träffar samtliga riksdagspartier under vintern 2008-2009

Före valet år 2006 gjorde Barnverket flera lyckade insatser för att aktualisera frågorna kring förskola, barnomsorg och skola. Under vintern 2008-09 har vi på nytt träffat partiernas politiker från riksdagens utbildningsutskott, för att föra en dialog om situationen i förskolan/skolan och följa upp den valenkät de olika partierna svarade på rörande Barnverkets delmål efter våra träffar.

Vi har bl.a. pekat på nödvändigheten av att införa riktlinjer och sanktioner mot alltför stora barngrupper, att förbättra och helst lagstifta om barns vardagliga arbetsmiljö även i förskolan, att satsa mer på elevhälsovården och ge alla barn med särskilt stödbehov tidig och professionell hjälp, att utveckla skolledarskap, att förbättra lärarnas status och kompetens, t ex hur individuella utvecklingsplaner kan och bör utformas samt vårt övergripande mål att utveckla ett bättre samarbete mellan skola och föräldrar.

Vi har presenterat, diskuterat och velat väcka berättigad uppmärksamhet kring Barnverkets prioriterade delmål och uppstartade utvecklingsprojekt för ökad föräldrasamverkan och skolstyrelser med föräldramajoritet. Inom Barnverket blir vi mer och mer övertygade om att detta är en huvudfråga för att skapa reell och utökad samverkan mellan skola, familjer och omvärld och samtidigt en viktig hitills ouppmärksam faktor för att höja kvalitet och måluppfyllelse i förskola och skola. Vi lutar oss här bl.a. på forskning och erfarenhet som finns i jämförbara länder (t.ex. Danmark och Nya Zeeland).

Barnverket har fått starkt gensvar från flera av partierna när vi velat slå larm om den i de flesta avseenden lågprioriterade skolbarnomsorgen och behovet av välutrustade fritidshem även för 10-12-åringar, där Skolverkets upprepade krav på åtgärder ännu inte har lett till några egentliga förbättringar.

Vi har framfört synpunkter och haft många frågor om innehållet i den nya skollagen. Vad får regeringens reformer för konsekvenser? Hur ser egentligen partierna på styrdokumentet och kravet på måluppfyllelse?

Märkligt nog tycks arbetet med den nya skollagen ha blivit en mycket intern fråga för alliansen och som ingen vill informera varken oss eller oppositionen om. Varför inte samarbeta mera? Varför detta hemlighetsmakeri i en fråga som berör oss alla i samhället.

Mediakontakter

Barnverket får ofta förfrågningar från media och redaktioner inför TV- och radioprogram och tidningsartiklar både lokalt och på riksplenet. Det kan gälla en intervju om vår inställning i en viss fråga eller att de vill ha vår medverkan eller hjälp att få kontakt med någon representativ förälder inför ett program eller en artikel.

"En likvärdig skola för alla - en realitet eller utopi", seminariedag och hearing 8/2 i Stockholm

Föräldraalliansen Sverige inbjöd 8/2 till hearing med Jan Björklund (FP), Marie Granlund (S), representanter från lärarfacken, Skolledarförbundet, LO, Svenskt Näringsliv och SKL. Barnverket frågade samtliga om deras inställning till lokala styrelser och fick positiva svar, om än med varierande motiveringar. Lärarförbundet visade intresse för att samarbeta vidare kring frågan.

Forum för eldsjälär

I likhet med tidigare år deltog Barnverket med utställarbord under Forum för Eldsjälär 1-3 oktober i Fryshuset, Stockholm. Viktiga kontakter skapas och ny energi föds när så många kreativa krafter ges möjlighet att vara tillsammans och utbyta erfarenheter i den generösa och upplyftande anda som är Fryshusets kännetecken.

Barnverkets hemsida – www.barnverket.nu

Barnverkets främsta redskap för kommunikation och opinionsbildning är Internet. Hemsidan tillsammans med medlemsbrevet BV Riks utgör plattform för Barnverkets fakta- och informationsspridning. Med interaktiva funktioner som blogg och forum tillsammans med ämnesbevakning och projektbeskrivningar kan våra medlemmar dela erfarenheter och få kontakt med varandra över hela Sverige.

Hemsidan utgör en informationsbank och kontaktyta för föräldrar, anställda i verksamheterna, politiker, tjänstemän, media och andra intresserade. Här söker de och finner information om den aktuella situationen på svenska förskolor, skolor och i skolbarnomsorgen.

Under året har vi haft en bra täckning av den debatten om förskola, skola och skolbarnomsorg. Vi har förutom bevakning på riksplenet även redovisat lokala frågor från Barnverkets nätverk i landet.

En mycket viktig funktion på hemsidan är redovisningen av de lokala gruppernas verksamhet i Barnverket. I många fall är detta enda möjligheten för den lokala opinionen att synas, och med Barnverkets ramverk kan vi framöver erbjuda alla en ännu mer effektiv och kompetent informationstjänst än tidigare. Vi har fortsatt att utveckla den delen, även om mycket resurskrävande arbete återstår.

Den tekniska utvecklingen fortsätter och vår webb- redaktör och vår datatekniker har under året arbetat med att uppdatera och förbättra våra verktyg. Vårt BV Forum har fått en rejäl genomgång och kommer under 2009 att få en allt större betydelse för diskussionerna inom nätverket.

Hemsidan har idag ca 600 besökare i månaden. Den avdelning som besöks av flest är förskolan, följt av skolan och föräldrasamverkan. Bland de lokala nätverkens sidor så är det Stockholm följt av Nynäshamn som är populärast.

Angående våra besökare så kan vi säga att ca 46 % kommer via direkt trafik, dvs de skriver in vår adress i webbläsarens sökfält. Närmare 16 % kommer från andra sidor som länkar till oss och 38 % kommer från sökningar med en sökmotor, typ Googles.

Lokala Nätverk

Utveckling av lokala nätverk och stöttning av lokala föräldraföreningar

Mycket arbete utförs av lokala grupper i respektive kommun. Inom Barnverket vill vi snabbt kunna stötta föräldrar som ber om råd och hjälp ute i landet. Utan våra verktyg för att påverka politiker och tjänstemän i respektive kommun riskerar de att överflyglas av svårigheterna att få fram relevanta fakta och rätta kontakter.

Vi tipsar om viktiga dokument, förmedlar våra erfarenheter av opinionsbildning, informerar om olika arbetsmetoder för att skapa en dialog med makthavarna, uppmuntrar till kommunöverskridande aktiviteter och skrivelser med mera.

Att upprätthålla kontakterna med de lokala grupperna är oerhört krävande för en organisation i avsaknad av kansliresurser. Barnverket satsar ändå stor kraft på detta, eftersom det är så otroligt viktigt för nätverket. Det är de lokala behoven som håller nätverket aktivt och vitalt. Det är riksorganisationen som har ansvar för att erfarenhetsutbytet i nätverket fortgår och utvecklas.

Lokala Barnverk och aktiviteter

Lokal aktivitet rapporteras här i form av några exempel. Mer kan läsas på hemsidan under resp kommun.

Alingsås. Vid 2008 års Riksmöte utdelades Barnverkets diplom till Christina Skoglund-Olsson, som är lärare i svenska, bild och engelska 7-9, mentor och arbetslagsledare i Östlyckeskolan, Alingsås.

Barnverkets motivering till Christina Skoglund-Olssons diplom:

Med aldrig sinande energi, engagemang och hjärta, med tydligt fokus på barnens bästa, ger hon både barn och föräldrar tilltro till allas förmåga att växa och utvecklas.

Tina, även kallad, visar på mod, rättvisa och civilkurage i en ibland stökig skolvardag då hon med tydlighet tar tag i situationer andra ibland väljer att ge upp inför.

I varje sådan situation tar hon också tveklöst barnens parti i samarbete med föräldrarna och arbetslaget och lyckas med det viktigaste av allt: att få alla att känna sig omtyckta och delaktiga.

Lund. I Lund är Skoluppropet, www.skoluppropet.nu, aktivt med att följa upp effekterna av de stora förändringarna inom Lunds skolor. Försämringar på upp till 10 - 20% i lärartäthet är ett faktum för många skolor. Betydligt större barngrupper i förskolorna har aviserats från kommunen.

Sedan starten i april 2008 har man arbetat energiskt med att samla information om det aktuella läget på skolor och förskolor inför hösten, samt nå ut och informera föräldrar och andra berörda om de förändringar som väntar framöver.

Opinion har skapats genom ett uppdrag, politikerutfrågning och manifestation på Stortorget. Aktiviteterna har fått uppmärksamhet i media. Mycket tid har lagts på att prata med föräldrar, lärare och skolledare. En dialog förs även med ansvariga politiker i Lunds kommun. Ett resultat helt i linje med Skoluppropets krav 1 är beslutet i juni i kommunfullmäktige: "Barngrupperna i förskolan ska inte vara större än 11 för de yngre barnen (1 - 2 år) och 16 för de äldre barnen (3 - 5 år). Antalet personal per grupp ska i regel vara 2,75".

Marks kommun, Öxabäck. Öxabäcks föräldraförening inom Marks kommun finns med som en del i den nationella organisationen Barnverket för att få uppslag och stöd i frågor som rör barnens villkor i skola och förskola.

En fråga som föreningen under två års tid arbetat med, är att försöka få en förändring angående den sk. femton timmars regeln på förskolan. Föreningen hade i sin skrivelse i december 2006 yrkat just efter valmöjlighet mellan femdagarsplacering och tredagarsplacering. Arbetet har gett gott resultat då Barn- och ungdomsnämnden den 5 mars 2008 tog ett beslut i linje med framförda önskemål.

I oktober 2008 har föräldrar bildat Öxabäcks samverkansgrupp skola/förskola.

Malmö. "Utvecklingen som Malmö stad har gått igenom de senaste åren saknar motstycke i svensk historia och fortfarande växer staden i nästan alla riktningar. Detta är i grunden positivt men möter också utmaningar. Hur bygger man ut barnomsorgen i tillräklig takt? Hur kan föräldrar vara med och skapa världens bästa barnomsorg och skola? Dessa frågor tar vi upp i möten med stadens representanter. Det finns mycket vi kan vara med och tycka till om.

Parallellt med framtidsvisioner behöver vi även vara med och se till att verksamheterna är och blir bra varje dag. Vill du vara med och påverka? Hör av dig och låt oss berätta mer om vad som händer just nu

Agenda för Barnverket Malmö

- Vara aktiva i utvecklingen av barnomsorg och skola i Malmö
- Utveckla föräldrars engagemang inom förskolan.
Förslagsvis skapa en föräldrastyrelse i kommunal förskola
- Bygga broar mellan stadens alla delar"

Nynäshamn. Under året har Barnverket Nynäs varit mycket aktivt och i samarbete med Barnverket Riks drivit och sjösatt projektet uppstart av lokal skolstyrelse i en av kommunens grundskolor. Läs mer på sid 3 och på den lokala hemsidan hos Barnverket där projektet beskrivs som följer:

"[2008-09-10] **Föräldrar och skolpersonal i samarbete. Äntligen är det dags för Nynäshamn att hamna på kartan!**

Genom Barnverkets försorg med stöd av Myndigheten för skolutveckling, Skolverket, Nynäshamns Kommun (bl a Ilija Batljan och Anna Ljungdell), rektor, forskare, m fl startar nu ett pilotprojekt på Tallbackaskolan i Ösmo med mål att få till en lokal skolstyrelse där föräldrar samverkar med skolan på ett djupare plan, dvs en utveckling av föräldrarådet/skolrådet. Vår vision är att det ska sprida sig till andra skolor, samhället, landet, EU – snabbt, långsamt eller parallellt"

<http://www.barnverket.nu/web/foraldrasamverkan.php>

Partille. I Partille har hösten 2007 missnöjet med kommunens knappa resurstilldelning till skolverksamheterna fått över tusen föräldrar att organisera sig under namnet "Skolprotest". "Skolprotest" är anslutet till Barnverket men har egen hemsida där debatten varit livlig. Se vidare www.skolprotest.zooma.nu Ett uppprop som fick 1800 namnunderskrifter överlämnades i maj till kommunen. Förutom en höjning av skolpengen per elev till riksgenomsnittet hade upppropet följande krav: - Högre lärartäthet! - Mindre barngrupper! - Högre kvalitet! - Elevhälsoteam!

Uppropet har troligen bidragit till att kommunen trots lågkonjunktur satsar 4 miljoner extra till förskola, skola och gymnasium. Under året har Skolverket gjort inspektion i Partille, som fick betyget "En bra skolkommun – men brister finns".

Stockholm. I utbildningsnämndens årsredovisning för 2008 framgår att nämnden gör ett överskott på 87 miljoner och skolorna tillsammans sparat 107 miljoner. Samtidigt har barngrupperna växt på fritids och personaltätheten minskat. "Knappast ett enda av kunskapsmålen nås och man har sparat in på elevhälsan – och ändå är man nöjd. .. Jag förstår det inte." säger oppositionsborgarrådet enl DN.

- Stockholms nya skolplan för 2008 på remiss hos Barnverket : 2008-04-18

I vårt remissvar framför Barnverket många kritiska synpunkter: Bl a skriver vi " I förslaget beskrivs att *'skolbarnomsorgens huvuduppgift är att ge god omsorg om yngre grundskoleelever vid sidan av skolundervisningen. Fritidshemmen ska komplettera skolan samt erbjuda barn en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen.'* Liksom på flera andra ställen är en skrivning av detta slag i en kommunal skolplan förödande för efterlevnaden. Fritids är idag en "tappad" resurs både vad gäller värdegrundarbete/social utveckling och pedagogik. I skrivningen måste tydligt framgå sådana kvalitetsmåt och normerande mål som möjliggör pedagogiskt arbete i enlighet med styrdokumentet. Utan sådana skrivningar kommer nuvarande missförhållanden med ca 25-30 yngre skolelever per personal att fortsätta existera, utan att kommunens ansvariga ens får kännedom därom!"

Läs mer från Stockholm <http://www.barnverket.nu/web/lokalavdelning.php?id=25>

- Föräldrar protesterar mot bebyggelse på Stockholms skolgårdar : 2008-04-27

- Stora besparingar för flera av Stockholms skolor : 2008-04-20

- Nälstaskolan reagerar mot nedskärningarna : 2008-04-18

Barnverkets aktiviteter 2008

Under en helg i april varje år samlas Barnverket till Riksmöte. På riksmötet bestäms vilka frågor som Barnverket ska prioritera under året. Dessa frågor utgår från Barnverkets plattform. Plattformen omsätts i ett antal projekt som samordningsgruppen beslutar om. På Riksmötet genomförs även föreläsningar / seminarium på aktuellt tema. Till riksmötet inbjuds samtliga medlemmar och föreningens ambition är att subvention till resor och uppehåll skall utgå.

Barnverkets sjätte Riksmöte i Nynäshamn 4-5 april 2008

Teman för riksmötet i april var Föräldrasamverkan och Nätverksorganisationer:

- Presentation av forskning om Föräldrasamverkan. Inbjuden föreläsare Margaretha Kristoffersson.
- Fortsatta diskussioner om utformningen av projektet Föräldrasamverkan
- Diskussioner om Nätverkande och om Barnverket behöver förändra sin organisation

Beslöt att 1) Föräldrasamverkan blir prioriterat delmål för 2008. 2) Till nästa års riksmöte utarbeta formalia för hur verksamhetsplan för Barnverket, val till Samordningsgrupp (SG), osv ska beslutas. 3) samla till extra riksmöte i september som uppstart för höstens verksamhet.

Extra Riksmöte 29 september 2008 i Stockholm

Målsättningen med höstens riksmöte var att inspirera varandra till ett aktivt verksamhetsår utifrån var och ens engagemang. De 13 st närvarande presenterade sig och berättade något om sina motiv för att vara med i Barnverket. Därefter delade vi in oss i olika grupper som behandlade följande fyra teman: Föräldrasamverkan, Förskola, Skola samt Barnverkets organisation.

Beslöts att 1) två nya åtar sig att vara kontaktpersoner i förskolegruppen, 2) våra diskussioner utgör underlag för kommande årets verksamhet, 3) förslag på formalia sammanställs och presenteras på hemsidan i god tid före 2009 års riksmöte.

Arbetsmöte 26 jan 2008

Barnverket samlar aktiva medlemmar till ett "arbetsmöte" 26/1 under en halvdag för få mer tid än vanligt att vara kreativa kring frågor om organisation, samarbete och enskilt engagemang. Vi har konstaterat att de frivilliga insatser som är nödvändiga behöver upplevas tillräckligt stimulerande och meningsfulla, för att man faktiskt ska prioritera dessa i sitt liv utan att det tar för mycket kraft för var och en.

Det blev intressanta diskussioner och vi som var med fick värdefull insikt och kunskap om vad som ger och tar energi i nätverkande.

Samordningsgruppen (SG), tidigare Styrgrupp

Samordningsgruppen (SG) utses på riksmötet för att fullgöra den verksamhet som Riksmötet bestämmt. Det ankommer på gruppen att organisera och samordna Barnverkets aktiviteter och medlemmarnas engagemang under det kommande året. SG består av 7-10 medlemmar. Tidigare har en liknande funktion kallats Styrgrupp.

Under 2008 har SG haft samordningsmöten vid 13 tillfällen. Eftersom SG:s medlemmar finns spridda i landet träffas de som kan i Stockholm medan övriga av praktiska skäl deltar via telefon. Ett par gånger om året försöker vi samla alla för att diskutera större frågeställningar och planera verksamheten.

Samarbete med styrelsen i Föreningen Stöd Barnverket

SG har ett nära samarbete med styrelsen i Föreningen Stöd Barnverket och ibland deltar vi i varandras möten.

Medlemskontakter

Barnverket har skickat 6 medlemsbrev till registrerade mailmedlemmar.

Under året verkar alltfler ha upptäckt Barnverkets hemsida och möjligheten att ta kontakt med någon av arbetsgrupperna för att söka svar på uppkomna frågeställningar. Enskilda medlemmar uppmanas att både delta i debatter och gärna ta upp egna frågor på Barnverkets hemsida.

Vi kan tipsa om viktiga dokument, förmedla våra erfarenheter av opinionsbildning, informera om olika arbetsmetoder för att skapa en dialog med makthavarna, uppmuntra till kommunöverskridande aktiviteter och skrivelser med mera.

Att upprätthålla kontakterna med de lokala grupperna är oerhört krävande för en organisation i avsaknad av kansliresurser. Barnverket satsar ändå stor kraft på detta, eftersom det är så otroligt viktigt för nätverket. Det är de lokala behoven som håller nätverket aktivt och vitalt. Det är riksorganisationen som har ansvar för att erfarenhetsutbytet i nätverket fortgår och utvecklas.

Samarbete om "Kraftsamling för barnen" och SAMBA

"Kraftsamling för barnen" är en kampanj som SAMBA tagit initiativ till och som stöds av mer än 40 organisationer, varav Barnverket har varit med sedan starten för några år sedan. Barnverket stöder målet att få alla att satsa på barnen och att barnens villkor ska finnas högst upp på dagordningen under valrörelsen 2010. <http://www.kraftsamlingforbarnen.nu/>

Representanter från Barnverket har deltagit i SAMBA:s kampanjträffar, rikskonferensen om "Barns hälsa och livsvillkor" 28/9 och uppvaktningen av alla riksdagsledamöter med en budkavel när riksdagen öppnade 16/9.

Resurser, ekonomi - verksamhet

Nätverksorganisationen Barnverket har tillsammans med Föreningen Stöd Barnverket under verksamhetsåret 2008, i likhet med andra år, ägnat en hel del kraft åt att försöka öka sina intäktsmöjligheter. Vad gäller bidrag kan vi konstatera att den statliga anslagsbeviljningen många år i rad utgjorts av ytterst blygsamma summor. Barnverket, som är en organisation som förenar och organiserar personer med en mångfald skilda kompetenser kring en av samhällets viktigaste frågor: skolan och omsorgen för barn och ungdomar i dagens Sverige, har därigenom under flera år på ett olyckligt sätt begränsats i sina möjligheter att driva barnens frågor och dämpa de negativa följderna av 90-talets stora förändringar inom förskola/skola och skolbarnomsorg.

Glädjande nog har Barnverket både 2007 och 2008 från Myndigheten för Skolutveckling tilldelats ökade anslag, något vi är mycket tacksamma för, även om det beviljade anslaget inte täcker mer än ca en fjärdedel av de önskvärda aktiviteterna. Genom hårdprioritering har den planerade verksamheten beskurits i motsvarande omfattning. Vilket bl a inneburit att vi i maj avvecklade vår lokal och har därigenom sparat in på fasta kostnader för hyra, telefon, bredband osv.

Barnverket har valt att koncentrera en större del av anslaget till projektet om Föräldrasamverkan. För samordning, ledning och utveckling av detta projekt i första hand, anställdes en erfaren barnverkare, förälder och lärare, på halvtid ett halvår 2007-08. Projektanställningen som fortsatte in på våren 2008 har möjliggjort viktiga förberedelser och planer gällande Barnverkets högprioriterade satsning. Det har gällt allt från inläsning och research till kontaktetablering inom forskarvärlden och samarbete med andra organisationer och samhällseliga "nyckelpersoner".

Med de ytterligare medel som tillförts projektet 2008 räknar vi med att kunna både starta ett pilotprojekt i Nynäshamn och att utveckla ett kontaktnätverk för att sprida våra samlade erfarenheter till föreningar och organisationer i andra kommuner och delar av landet, där Barnverket finns.

Visioner och framtidstankar

Barnverket – en tankesmedja och idébank

Att fungera som tankesmedja och idébank är något som kännetecknar Barnverket. Nätverksformen och nätverkstekniken är rätt brukad synnerligen lämpad för innovationstänk och experimenterande. Detta lockar personer med självständigt tänkande som vill pröva sina tankar med/mot likasinnade och utveckla kreativa modeller. En traditionell förening saknar möjligheten att framföra nytänkande lika självklart, då representation per automatik alltid medför bearbetade och processade åsikter på gott och ont.

Implementera styrdokument

I Barnverkets tänkande ingår att skolan kan förverkliga kraven på modern kunskaps- och människosyn och ”nyckelkompetenser” hos framtidens européer genom att tillämpa de i Sverige nu gällande styrdokument. En fullt utbyggd och medveten tillämpning av gällande styrdokument kommer att generera både förnämliga studieresultat och ökad tillfredsställelse hos så gott som alla barn och unga, samtidigt som samhället får behovet av självständiga och kreativa arbetstagare och medborgare i dagens och framtidens samhälle tillgodosett. Det är obegripligt att man på högsta ort inte tillvarar den potential som faktiskt finns i dagens styrdokument! Att andra länder som Finland och Sydafrika övertagit våra styrdokument med goda resultat är det förmodligen få som känner till.

Skolan mitt i byn – Communitive school-projekt

Till Barnverkets visioner hör också att om möjligt utvidga verksamheten med ”föräldrasamverkan” till något mycket större. Om försöksverksamheten blir lyckad och om ekonomiska förutsättningar kan skapas, tänker vi oss bl. a. samarbete med lokalsamhällets närmiljö och näringsliv, med allt vad detta kan medföra gällande samhällsplanering, god arkitektur och samverkan av olika slag i linje med lyckade försök gjorda i andra länder med s.k. ”skolan mitt i byn” (communitive school) - projekt.